

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. ректора

Надія ДРОБИК
Надія ДРОБИК

26 квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

**ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
на ОП «АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД»
ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ 035.041 Філологія. Германські мови та
літератури (переклад включно) перша - англійська
при вступі на навчання для здобуття ступеня «Магістр»**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Переклад у сучасних умовах є засобом двомовної та багатомовної комунікації між людьми у різних галузях їхньої діяльності, від побутової розмови до офіційно-ділового спілкування. Спеціаліст з фаху переклад є фахівцем з питань забезпечення комунікації, якому властива мовна, комунікативна та професійно-перекладацька компетенція у межах державної мови та іноземної мови.

Запропонована програма фахового вступного випробування призначена для проведення фахового вступного випробування серед вступників за ступенем «магістр» на ОП «Англійсько-український переклад» за спеціалізацією 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) перша – англійська і містить перелік питань з «Теорії перекладу», «Порівняльної лексикології англійської та української мов», «Порівняльної стилістики англійської та української мов», «Порівняльної граматики англійської та української мов» та передбачає виконання письмово перекладу публіцистичного тексту на актуальну тематику з англійської на українську мову. Фахове випробування проводиться іноземною мовою з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню С1 – досвідчений користувач) за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005).

ВИМОГИ ДО ВСТУПНИКІВ НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

Фахове вступне випробування передбачає перевірку та оцінювання теоретичних знань, а також умінь і навичок у вирішенні практичних завдань з дисциплін, включених у його програму.

Під час фахового вступного випробування вступник повинен продемонструвати:

- вільне володіння іноземною мовою, її теоретичною базою, лексичною та граматичною нормами;
- вільне володіння знаннями з основ теорії і практики перекладу;
- сформованість комунікативної компетентності на рівні С1 (досвідчений користувач) відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти і рекомендацій Міністерства освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005;
- вільне володіння вміннями та навичками письмового перекладу текстів з англійської на українську мову на базі лексичного тематичного мінімуму, передбаченого програмними вимогами;
- знання основних тенденцій розвитку сучасної перекладознавства;

Під час вступного фахового випробування забороняється використання довідкової літератури.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

Історія становлення перекладознавства як науки. Типи та види перекладу. Види та типи перекладацьких трансформацій. Поняття перекладацької еквівалентності та адекватності. Переклад в Україні. Способи перекладу власних назв. Правила перекладу назв державних органів на англійську та українську мови. Особливості перекладу інтернаціоналізмів. Основні лінгвальні та екстралінгвальні фактори, що впливають на переклад фразеологічних/ідіоматичних та сталих виразів. Тип (природа) фразеологічних/ідіоматичних виразів, що перекладаються за допомогою абсолютних еквівалентів. Переклад неособових форм дієслова. Категорія модальності в перекладі. Прагматичні аспекти перекладу. Переклад стилістичних засобів. Особливості перекладу різножанрових текстів.

Рекомендована література

1. Дзюбановська І. А. В., Цепенюк Т. О. Стратегії і тактики перекладу політичної персуазивності як засобу міжкультурного впливу. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). Вінниця: ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип. 32. С. 252-258
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів: Видавництво при Львівському університеті, 1989. 216 с.
3. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа, 1983. 175 с.
4. Енциклопедія перекладознавства / пер. з англ. за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Т. 1. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с.
5. Енциклопедія перекладознавства / пер. з англ., за ред. О.А.Кальниченко та Л.М.Черноватого. Том 2. Вінниця : Нова книга, 2020. 276 с.
6. Енциклопедія перекладознавства / пер. з англ., за ред. О.А.Кальниченко та Л.М.Черноватого. Том 3. Вінниця : Нова книга, 2021. 312 с.
7. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
8. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. / Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
9. Кияк Т. Р. Лингвистические аспекты терминоведения. К.: УМКВО, 1989.

10. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
11. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. 522 с.
12. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2002. 280 с.
13. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця, «Нова Книга», 2003. 448 с.
14. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
15. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
16. Цепенюк Т.О. Категорія інтенсивності в англійській та українській мовах: перекладознавчий аспект. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). Вінниця: ТОВ «фірма Планер», 2017. Вип. 25 С. 222-231.
17. Цепенюк Т.О. Компаративні фразеологічні одиниці в англо-українському художньому перекладі. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»: Збірник наукових праць. Львів, 2018. №3. С. 277-283.
18. Iuliia Golovatska, Tetiana Tsepeniuk, Yuliia Novosad, Iryna Vavriv, Oksana Yarema. Reproduction of Lexical and Stylistic Means of Character Formation in Ukrainian and Polish Translations of Lewis Carroll's Novel "Through the Looking Glass". Applied Linguistics Research Journal, 2021, # 5 (6), P. 147-156/
19. Robinson D. Becoming a Translator. An Introduction to the Theory and Practice of Translation. Second Edition. London – New York: Routledge Taylor and Francis Group, 2007. 302 p.
20. Snell-Hornby Mary. Translation as intercultural communication: selected papers from the EST. Library of Congress, 1997. 354 p.
21. Sociocultural aspects of translating and interpreting/edited by Anthony Pym, Miriam Shlesinger, Zuzana Jettmarová. Library of Congress, 2006. 255 p.

ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Слово як окрема одиниця. Поняття денотативного значення. Поняття конотативного значення. Основні типи морфем у мові та їх співвідношення. Аломорфи. Прості та складні слова. Словотворення і словозміна. Головні та другорядні типи словотворення. Продуктивність різних типів словотворення. Омонімія. Класифікації омонімів. Синоніми. Джерела синонімії. Функції синонімів, їх класифікація. Поняття домінантного синоніма. Зміни значення слова. Антоніми. Фразеологічні одиниці як елементи словникового складу мови. Шляхи утворення фразеологічних одиниць. Запозичення з інших мов

як відображення культурно-історичних зв'язків між народами. Основні джерела походження слів англійської мови.

Рекомендована література

1. Бугайчук О. В. Лексикологія англійської та української мов: метод. Розробка. К: НАУ-друк, 2004. 56 с.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2008. 248 с.
3. Карамішева І. Д. Контрастивна граматики англійської та української мов. Львів: НУЛП, 2008. 300 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навчальний посібник, видання 2-ге, доповнене й перероблене. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
5. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 416 с.
6. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2007. 528 с.
7. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов/Відп. ред. Ю. О. Жлуктенка. К.: Наукова думка, 1981. 353 с.

ПОРІВНЯЛЬНА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Функціональні стилі англійської мови. Стилiстичні фігури кількості. Основні стилістичні поняття. Фонетичні засоби вираження у мові. Лексичні засоби вираження у мові. Стилiстичні фігури якості. Стилi офіційних документів. Морфологічні засоби вираження у мові. Газетний стилi. Стилiстичні фігури ідентичності.

Рекомендована література

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. К.: Либідь, 1993. 368 с.
2. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К.: Наук. думка, 1992. 224 с.
3. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. 224с.
4. Сфімов Л. П. Стилiстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240 с.
5. Карамішева І. Д. Контрастивна граматики англійської та української мов. Львів: НУЛП, 2008. 300 с.
6. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навчальний посібник, видання 2-ге, доповнене й перероблене. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.

7. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 416 с.
8. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2000. 248с.
9. Порівняльні дослідження з граматики англїйської, української, російської мов/ Відп. ред. Ю. О. Жлуктенка. К.: Наукова думка, 1981. 353 с.

ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Типологія морфологічних систем англїйської та української мов.
Типологія частин мови: самостійні – іменник, дієслово, прислівник, прикметник, числівник, займенник; службові – сполучник, прийменник, частка. Типологія безособових форм дієслова. Порівняння синтаксичних систем англїйської та української мов. Типи словосполучень та речень. Типологічні характеристики головних членів речення.

Рекомендована література

1. Карамішева І. Д. Контрастивна граматики англїйської та української мов. – Львів: НУЛП, 2008. – 300 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англїйської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 464 с.
3. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англїйської та української мов. – К.: Освіта України, 2007. – 138 с.
4. Порівняльні дослідження з граматики англїйської, української, російської мов/ Відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. – К.: Наукова думка, 1981. – 353 с.

СТРУКТУРА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування проводиться у письмовій формі і складається з таких завдань: письмовий переклад без словника публіцистичного тексту з англійської мови на українську мову (1800 знаків) та відповіді на теоретичне питання за програмою нормативних курсів «Теорія перекладу», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна граматики англійської та української мов».

Тривалість фахового вступного випробування: **120 хвилин**.

Критерії оцінювання фахового іспиту

Максимальна кількість – **100 балів**.

Максимальна кількість балів за переклад – **60 балів**:

50-60 балів нараховуються за виконання вступником перекладу, дотримуючись норм української мови; допускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до смислових помилок та помилкових висновків.

40-49 балів нараховуються за правильне виконання перекладу 75-89% тексту із 100%, допущено 3-4 незначні помилки, які загалом не впливають на сприйняття перекладу.

30-39 балів - допускається не більше 6 незначних помилок, або 2 грубі помилки.

20-29 балів – більше 6 незначних помилок та двох грубих помилок, які роблять переклад частково зрозумілим.

0-19 балів допущені грубі порушення норм української мови; наявні істотні помилки, які спотворюють зміст тексту, що перекладаються, і роблять переклад незрозумілим.

Максимальна кількість балів за теоретичне питання - **40 балів**:

30-40 балів – вступник повністю розкрив зміст теоретичного питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; показав своє вміння визначати, систематизувати та аналізувати мовні явища.

20-29 балів – вступник не повністю розкрив питання, навів недостатню кількість прикладів, допустив до п'яти несуттєвих помилок.

10-19 балів – вступник не повністю розкрив зміст теоретичного питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів.

0-9 балів - вступник не розкрив зміст теоретичного питання; не структурував логічно свою відповідь і не навів прикладів.

Схема переведення балів у шкалу від 100 до 200 балів має такий вигляд:

Бал	Бал 100-200	Бал	Бал 100-200	Бал	Бал 100-200	Бал	Бал 100-200	Бал	Бал 100-200
0	100.0	21	121.0	42	142.0	63	163.0	84	184.0
1	101.0	22	122.0	43	143.0	64	164.0	85	185.0
2	102.0	23	123.0	44	144.0	65	165.0	86	186.0
3	103.0	24	124.0	45	145.0	66	166.0	87	187.0
4	104.0	25	125.0	46	146.0	67	167.0	88	188.0
5	105.0	26	126.0	47	147.0	68	168.0	89	189.0
6	106.0	27	127.0	48	148.0	69	169.0	90	190.0
7	107.0	28	128.0	49	149.0	70	170.0	91	191.0
8	108.0	29	129.0	50	150.0	71	171.0	92	192.0
9	109.0	30	130.0	51	151.0	72	172.0	93	193.0
10	110.0	31	131.0	52	152.0	73	173.0	94	194.0
11	111.0	32	132.0	53	153.0	74	174.0	95	195.0
12	112.0	33	133.0	54	154.0	75	175.0	96	196.0
13	113.0	34	134.0	55	155.0	76	176.0	97	197.0
14	114.0	35	135.0	56	156.0	77	177.0	98	198.0
15	115.0	36	136.0	57	157.0	78	178.0	99	199.0
16	116.0	37	137.0	58	158.0	79	179.0	100	200.0
17	117.0	38	138.0	59	159.0	80	180.0		
18	118.0	39	139.0	60	160.0	81	181.0		
19	119.0	40	140.0	61	161.0	82	182.0		
20	120.0	41	141.0	62	162.0	83	183.0		